België - Belgique
P.B. - P.P.
8500 Kortrijk
BC 20258

KONINKLIJKE EN MENSLIEVENDE VERENIGING DER

DRAGERS van ERETEKENS en MEDAILLES van BELGIË

VOOR DADEN VAN MOED, ZELFOPOFFERING EN VAN MENSLIEVENDHEID

ONDER DE HOGE BESCHERMING VAN Z.M. DE KONING
EN HET EREVOORZITTERSCHAP VAN DE H. BURGEMEESTER VAN BRUSSEL

VADERLANDSE VERENIGING
Zonder winstgevend doel
Gesticht te Brussel op 3 december 1865 - Koninklijk Erkend op 2 juli 1883

INFOBLAD KORTRIJK

Afgiftekantoor: KORTRIJK CENTRUM

Verantwoordelijke uitgever:
Rasson Nadia - Steenstraat 103 -
8501 Heule

P 806019
PRS: 3048465

Nummer 110 – 4de kw 2024 (okt-nov-dec)

Koninklijke en Menslievende
Vereniging der
Dragers van Eretekens en
Medailles van België

Regionale Kortrijk

SOCIÉTÉ ROYALE PHILANTROPIQUE DES
MÉDAILLÉS et DÉCORÉS de Belgique
POUR ACTES DE COURAGE DE DÉVOUEMENT ET D'HUMANITÉ
Sous le Haut Patronage de S.M. le Roi
et la Présidence d'Honneur de M. le Bourgmestre de Bruxelles.
ASSOCIATION PATRIOTIQUE
Sans but lucratif
Fondée à Bruxelles le 3 déc. 1865 – Autorisation Royale du 2 juillet 1883

KONINKLIJKE EN MENSLIEVENDE VERENIGING DER
DRAGERS van ERETEKENS en MEDAILLES van BELGIË
VOOR DADEN VAN MOED, ZELFOPOFFERING EN MENSLIEVENDHEID
Onder de Hoge Bescherming van Z.M. de Koning
en het Erevoorzitterschap van de H. Burgemeester van Brussel.
VADERLANDSE VERENIGING
Zonder winstgevend doel
Gesticht te Brussel op 3 dec. 1865 – Koninklijk Erkend op 2 juli 1883

Siège social / Sociale zetel : Astridpad 5 – 8540 Deerlijk
Tel. & Fax : +32 56-32.90.17 – Gsm : +32 477-28.33.21 – Email : rudy.maes1@proximus.be
a.s.b.l. / v.z.w. 515/53 – N° d'entreprise – Ondernemingsnr 408.696.434 – Arrondissement judiciaire : Courtrai / Gerechtelijk arrondissement : Kortrijk

Erevoorzitter Provinciale West-Vlaanderen: Baron Jean Baptiste Emmanuel Félix Pierre Marie de Bethune
Voorzitter Regionale Kortrijk: RASSON Nadia, Steenstraat 103 te 8501 HEULE
☎&🖷: +32 56-35.63.35 - 🖃 : rasson.n@telenet.be

LIDGELD 2025

Het lidmaatschap van het jaar 2025 loopt van 1 januari 2025 tot en met 31 december 2025.

Men kan reeds het lidgeld storten **tot 28 februari 2025** om administratief in orde te zijn voor de toekenning van de brevetten en eretekens van de vereniging.

Daarom vragen wij u om de bijdrage van € 14,00 over te maken op volgend rekeningnummer, **BE22 7509 0426 1747** (met vermelding: **lidgeld 2025**) van de gedecoreerden Regionale Kortrijk.

Door dit te doen versterkt u ons in onze werking en laat u ons tevens toe om onze opdrachten nog beter te kunnen uitvoeren.

Zo blijft u dan tevens ons krantje verder ontvangen en wordt u van alle activiteiten die ons bekend zijn, verder op de hoogte gehouden.

Mocht u om één of andere reden afzien van het lidmaatschap, wat wij ten zeerste zouden betreuren, gelieve ons dan te verwittigen.

Met Vaderlandslievende groeten.

Het Bestuur

Deelname plechtigheden of manifestaties

Enkele bestuursleden van de Regionale Kortrijk waren hier aanwezig :

1. Zondag 08 september 2024
   Herdenking Bevrijding Kortrijk – 80 jaar

   Herdenking Renaissance 2023 te Souchez (Frankrijk)

2. Zaterdag 21 september 2024
   Memorial Service RAF-SAAF in de St. George's Memorial Church te Ieper

3. Zondag 22 september 2024
   126-jarig bestaan van de **K**oninklijke **M**aatschappij der **S**taatsgedecoreerden Kortrijk te Kortrijk/Marke

4. Zaterdag 28 september 2024
   Herdenkingsplechtigheid 1830 te Brussel

5. Zondag 06 oktober 2024
   Inzegening van gedenkplaat voor missionaris Theophilus Verstraeten in de St-Annakerk te Bottelaere

6. Donderdag 17 oktober 2024
   Herdenking gesneuvelde RAF-piloten bij het 17-oktoberbos te Lauwe

7. Vrijdag 18 oktober 2024
   Herdenkingsplechtigheid aan het Mémorial du Mont-Valérien te Parijs (Fr)

8. Donderdag 24 oktober 2024
   Herdenking gesneuvelde para's Detmold & Veckerhagen, TrgC Para te Schaffen

17-oktoberbos te Lauwe

PLECHTIGHEID 17-OKTOBERBOS

HERDENKING - COMMEMORATION

Lt .G.W .E. Whitehead & Sec Lt. R . H. Griffiths

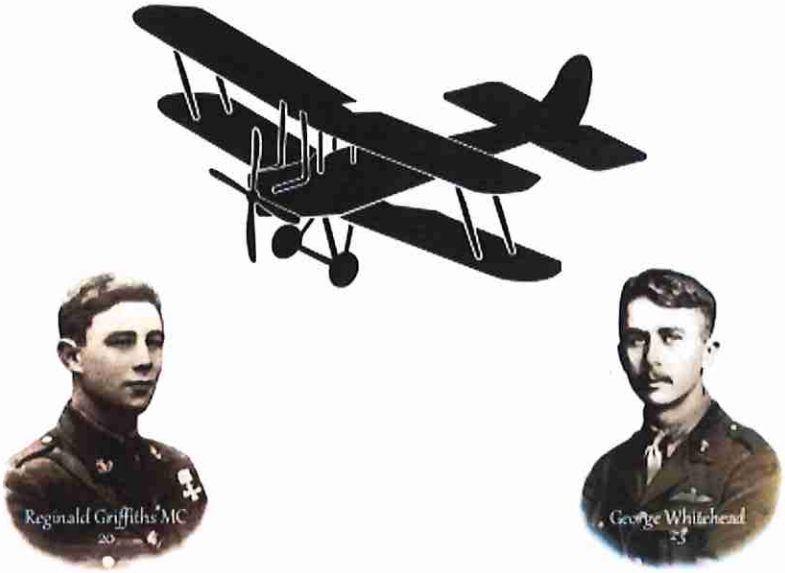

+ LAUWE
17 oktober 1918

Donderdag 17 oktober 2024

Programma - Programme

09.30 u.	Onthaal met koffie in de Club voor de genodigden Reception with coffee at the Club for guests
11.00 u.	Start van de plechtigheid – Start of the ceremony Hijsen Be en Britse vlag – Hoisting of Be and British flags
11.05 u.	Welkomstwoord organiserend comité Welcoming speech organising committee
11.10 u.	Toespraak van burgemeester Dhr. Eddy LUST Speech by mayor Mr Eddy LUST
11.15 u.	Toespraak militair attaché Captain John DICKSON Speech military attaché Captain John DICKSON
11.20 u.	Toespraak van de een lid van de Britse familie Speech by a member of the British family
11.30 u.	Neerleggen bloemen - Laying down flowers Last Post na kransneerlegging - Last Post after wreath laying
11.45 u.	Eén minuut stilte – Sonnerie - One minute of silence – Sonnerie
11.50 u.	Europese hymne - Brits volkslied - Belgisch volkslied European anthem - British anthem - Belgian anthem Exhortation - Kohima
12.00 u.	Uitreiking eerbetoon – Tribute ceremony
12.10 u.	Einde van de plechtigheid - End of the ceremony Fotomoment - Photo opportunity Aansluitend receptie gevolgd door een maaltijd voor de genodigden in de Club Subsequent reception followed by a meal for invited guests at the Club

Verhaal

Gedenkplaat voor de Britse vliegeniers Ltn George William Edendale Whitehead (53 Squadron RAF) en OLt Reginald Hopkin Hill Griffiths MC (Military Cross, RAF) die op 17 oktober 1918 sneuvelden, de dag dat Lauwe werd bevrijd. De gedenkplaat staat vlakbij de plaats waar het duo neerstortte en op 20 en 23-jarige leeftijd het leven lieten. Ze waren opgestegen on Abeele Aerodrome. Hun Royal Aircraft Factory R.E.8 D6799 werd door de Duitsers onder vuur genomen en stortte neer op het veld van hoeve Verbrugge in Lauwe.

In december 1918 beschreef de burgemeester voor de ouders van Whitehead de omstandigheden waarin hun zoon was omgekomen. Rond 9 uur was hij samen met waarnemer Griffiths laag over Lauwe gevlogen. Met een vlag in de hand had hij de bewoners begroet, natuurlijk reageerden de Lauwenaars met gejuich op de komende bevrijding. Het toestel overvloog meermaals het dorp, tot het in de buurt van het spoorwegstation beschoten werd door Duitse machinegeweren. De bemanning werd geraakt en het vliegtuig stortte neer. De levenloze lichamen werden naar een hospitaal gebracht. De volgende dag werden ze door Engelse soldaten begraven.

De gedenkplaat is er gekomen nadat twee kleindochters van de zus van George Whitehead in 2018 naar Lauwe kwamen en vaststelden dat er niets herinnerde aan de dood van hun grootoom. De stad Menen besliste dan om deze gedenkplaat te laten plaatsen.

De gedenkplaat staat aan de ingang van het 17-oktoberbos in Lauwe. Dat bos is een deel van het Preshoekbos dat ter ere van de Britse gesneuvelden werd omgedoopt tot het 17-oktoberbos.

De gesneuvelden rusten op het Harlebeke New British Cemetery.

Story

Memorial plaque to British aviators Ltn George William Edendale Whitehead (53 Squadron RAF) and OLt Reginald Hopkin Hill Griffiths MC (Military Cross, RAF) who fell on 17 October 1918, the day Lauwe was liberated. The memorial plaque stands near where the pair crashed and lost their lives at the age of 20 and 23. They had taken off on Abeele Aerodrome. Their Royal Aircraft Factory R.E.8 D6799 was under fire by the Germans and crashed on the field of Verbrugge farm in Lauwe.

In December 1918, the mayor described for Whitehead's parents the circumstances in which their son had died. Around 9 o'clock, he and observer Griffiths had flown low over Lauwe. With a flag in his hand he had greeted the residents, naturally the people of Lauwen reacted with cheers to the coming liberation. The plane flew over the village several times, until it was fired upon by German machine guns near the railway station. The crew was hit and the plane crashed. The lifeless bodies were taken to a hospital. The next day, they were buried by English soldiers.

The plaque came about after two granddaughters of George Whitehead's sister came to Lauwe in 2018 and found that nothing reminded them of their great uncle's death. The city of Menin then decided to have this plaque installed.

The plaque stands at the entrance to the 17-October forest in Lauwe. That forest is part of the Preshoekbos, which was renamed the 17-Octoberbos in honour of the British fallen.

The fallen rest at Harlebeke New British Cemetery.

Genodigden - Invitees

- Familie Griffiths
- Familie Whitehead
- Militair attaché - UK Defence Attache to Belgium and Luxembourg
  John DICKSON, Group Captain Royal Air Force
- Provincie Commando West-Vlaanderen
  Comd : LtKol v/h Vlw SBH Isabel LAHAYE
  RSM : Adjt-Maj Kaatje BUYSE
- Dir MR Gen Maj Filip BORREMANS
- Kol. b.d. Christophe ONRAET MBE,
  President Royal British Legion
- CO 1W Basis Koksijde
  Comd : LtKol Vlieger Reza VANDENBROUCKE
- Kol. v/h Vliegwezen b.d. Ing. P. BRUYNOOGHE
- C.M.G.C. **C**ommonwealth **W**ar **G**raves **C**ommission

They shall grow not old as we that are left grow old.
Age shall not weary them nor the years condemn.
At the going down of the sun and in the morning
We will remember them

WE WILL REMEMBER THEM

Inrichtend Comité – Founding Committee

- **K**oninklijke en **M**enslievende **V**ereniging der **D**ragers van **E**retekens en **M**edailles van **B**elgië
  K.M.V.D.E.M.B. – Regionale Kortrijk
- **N**ationale **S**trijders**B**ond van België
  NSB – Afdeling Lauwe
- **R**oyal **A**ir **F**orce/**S**outh **A**frican **A**ir **F**orce
  RAF/SAAF Belgische sectie 1940-1945
  Afdeling West-Vlaanderen

Second Lieutenant
Reginald Hopkin Hill GRIFFITHS M.C.
°Aberavon 27th April 1898
9th Bn. Welsh Regiment and Royal Air Force
† Lauwe, 17th October 1918. Age 20.
Son of Owen and Hetty Griffiths of Aberavon, Port Talbot.
Harlebeke New Brittish Cemetery - I.D. 13
Harelbeke, West-Vlaanderen

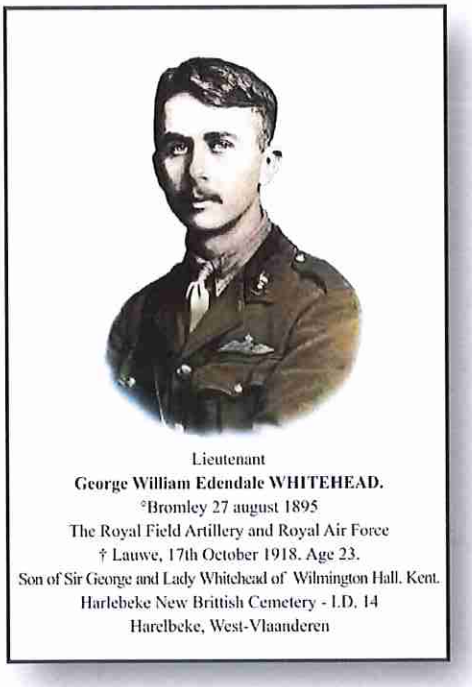

Lieutenant
George William Edendale WHITEHEAD.
°Bromley 27 august 1895
The Royal Field Artillery and Royal Air Force
† Lauwe, 17th October 1918. Age 23.
Son of Sir George and Lady Whitehead of Wilmington Hall. Kent.
Harlebeke New Brittish Cemetery - I.D. 14
Harelbeke, West-Vlaanderen

Foto's plechtigheid 17-oktoberbos te Lauwe

The Paths to Freedom

De 4th Infantry Division op Utah Beach

Punt 180: Omdat de plannenmakers bang zijn, dat op de eilanden voor de kust kanonnen staan, landen op 06 juni 1944 om 05.30 verkenningseenheden van de 4th en 24th Cavalry Squadron op Iles St. Marcouf. Ze treffen echter geen mensen en geen stellingen aan. Om 05.50 uur begint Ninth Air Force de bunkers en stellingen langs de kust van Utah te bombarderen. Onderwijl klimmen infanteristen van de 4th Infantry Division via touwnetten van de LST's in de landingsboten.

Op Widerstandsnest WN5 schrikt de commandant, Leutnant Arthur Jahnke, op van het geluid van vliegtuigen, die laag overvliegen. Dan valt hem op, dat er ook geluiden van geweergevechten uit de omgeving van Ste. Marie-du-Mont komen. Hij stuurt een patrouille op onderzoek uit. Tot zijn verrassing komen zijn mannen terug met zeventien Amerikaanse gevangenen. Die vertellen hem echter niets.
Dan komen ze plotseling onder vuur te liggen van Amerikaanse slagschepen voor de kust. Snel duiken ze weg voor dekking. In minder dan een half uur is WN5 vrijwel uitgeschakeld. Alle wapens van 50mm, 75mm en zelfs 88mm zijn zo beschadigd, dat ze onbruikbaar zijn. Jahnke zelf is gewond geraakt. Als het geluid van het geschut is verstomd, kijkt Jahnke naar de zee en ziet de naderende armada. In de eerste golven ziet hij ook drijvende tanks!
Om 06.30 uur landen de eerste boten op het strand en zeshonderd soldaten van 8th en 22nd Infantry Regiment (4th ID) storten zich in de branding. Door de stroming zijn ze niet –zoals gepland– bij Exit No. 3 geland, maar 1.800 meter zuidelijker bij Exit No. 2. Het geluk is met hen. Omdat de wapens van WN5 onbruikbaar zijn vanwege de bombardementen, wordt de bemanning namelijk zonder veel moeite uitgeschakeld of gevangengenomen door 2nd Battalion van 8th Regiment (nu staat op deze plek het Musée du Débarquement Utah Beach).

Brigadier-Generaal Theodore Roosevelt Jr, de Assistant-Commander van 4th Infantry Division die bij de eerste aanvalsgolf zit, merkt dat ze bij de verkeerde stranduitgang zijn geland. Omdat hier weinig tegenstand is, laat hij doorseinen dat de rest van de aanvalsgolven ook aan land moeten komen bij Excit No. 2. Hierdoor redt 'Teddy' talloze levens. Hij krijgt daarvoor later een Medal of Honor.

De Engineers beginnen de stranden direct voor te bereiden op de komst van de volgende aanvalsgolven. Ze schuiven obstakels op een hoop en ruimen mijnen, zodat er vrije paden ontstaan voor voertuigen. Intussen lopen drie Battalions van 22nd IR via het strand noordwaarts naar hun oorspronkelijke landingsstrand. Ze trekken landinwaarts over damwegen door ondergelopen weilanden, op weg naar hun doelen van die dag: Les Dunes-de-Varreville en Foucarville. 8th Infantry Regiment trekt aan de zuidkant via Exit No. 2 en No. 1 landinwaarts. 2nd Battalion maakt rond 12.00 uur bij Pouppeville als eerste contact met eenheden van de 101st Airborne Division.

Doordat alle troepen bij Exit No. 2 aan land gaan, raakt het strand echter zo snel overvol en ontstaan er vertragingen in de opmars. Exit No. 3 blijkt geen optie te zijn, omdat daar de tegenstand enorm is. Hierdoor moeten drie Battalions van 22nd IR, die later landen, dwars door de ondergelopen weilanden achter de duinenrij lopen. De damweg is te gevaarlijk.

Ook para's van 508 PIR, die langs de stranden zijn gedropt en naar Ste. Mère-Eglise moeten, trekken door het water. Ze moeten haast maken, want ze moeten de velden markeren, waar om 21.00 uur die avond gliders met versterkingen en artillerie moeten landen. De tocht door het hoge waters is echter moeizaam en zorgt voor veel vertraging. Vooral ook doordat tanks en voertuigen wegzakken, omdat de damwegen heel smal zijn.

Het lukt de 4th Infantry Division om op D-Day in vijftien uur al haar troepen aan land te zetten. Daarbij verliezen ze 197 man, een schijntje in vergelijking met de verliezen op Omaha Beach.

ROUTEBESCHRIJVING

132. **Onverhard:** I\ **rechtdoor**, weg langs strand volgen. U rijdt Ravenoville-Plage uit.
133. **Onverhard:** na 1,2 km, vlak voor bunker in wal langs strand, **rechts**. Weggetje loopt tussen gele huisjes door. Rechts op de hoek na afslag staat bordje Saint Hubert.
134. **Onverhard:** weg doorgaand volgen, gaat over in onverhard pad.
U rijdt nu door een gebied, dat tijdens de invasie volledig onder water stond en onbegaanbaar was voor tanks en voertuigen, ook de weg waarop u rijdt. Vandaar dat 101st A/B en 82nd A/B opdracht kregen om voor de landingen op de stranden de damwegen (causeways) te veroveren voor het VII Corps.
135. **Onverhard:** onverhard pad met haakse bocht rechts en haakse bocht links volgen.
136. **Onverhard:** u rijdt tussen gebouwen van boerderij door en pad gaat over in verharde weg.
137. **Onverhard:** na ± 500 m in flauwe bocht naar links **rechts**, onverhard pad op.
138. **Onverhard:** pad maakt haakse bocht naar links en na ± 450 m komt u bij boerderij, waar de weg verhard wordt.
Na bocht om boerderij is het toegangshek naar de binnenplaats van boerderij Marmion.
LET OP: privébezit, dus niet te bezichtigen !
Op deze boerderij verzamelden zich para's van 502 PIR, die ten noorden van dropzone A waren geland. Ze lieten zich daar trots fotograferen met oorlogsbuit zoals een Duitse helm en een Nazi-vlag.
139. Op kruising met voorrangsweg **links**, D14 richting Foucarville.
Na ± 1,1 km staat rechts een groot kruis en een monument voor een kamp, waar 40.000 Duitse krijgsgevangenen hebben gezeten na de invasie.
LET OP: drukke weg, waar hard wordt gereden !
140. ± 100 m na monument (1e weg) **links**, richting kerk.
141. Y-splitsing **rechts**, langs kerk.
142. I– **rechtdoor**, doorgaande weg volgen.
143. I– **rechtdoor**, doorgaande weg volgen.
144. Kruising met voorrangsweg **recht oversteken**.
145. I– **rechtdoor**, doorgaande weg volgen.
146. Kruising met voorrangsweg **recht oversteken**.
147. Kruising **recht oversteken**.
148. Einde weg **rechts** (= rechtdoor), voorrangsweg op. U Rijdt St. Martin-de-Varreville binnen.
149. Doorgaande weg **haaks rechts** volgen.
150. Kruising met voorrangsweg **recht oversteken**, D423 richting Turqueville.
151. I– bij verkeersspiegel **rechtdoor**.

ROUTEBESCHRIJVING

152. Op kruising **links**, D115 richting Audouville-La-Hubert (bord staat links van u op de hoek).
153. Einde weg **links**, D67 richting Audouville-La-Hubert.
154. Y-splitsing **links** aanhouden, D67 richting Audouville-La-Hubert.
155. Op kruising met voorrangsweg **rechts**, D14 richting Ste. Marie-du-Mont.
156. I– **rechtdoor**, doorgaande weg volgen, D14 richting Ste. Marie-du-Mont.
157. I– **rechtdoor**.
158. –I **rechtdoor**.
159. Eerste weg (na ± 300 m, vlak voor huizen en voorrangsbord) **links**, onverharde weg op, licht stijgend.
160. Eerste weg **rechts**, onverhard.
161. **Onverhard:** kruising met verharde weg **recht oversteken**, onverharde weg. Lees verder op punt **165**.
Verhard: kruising **links**, verharde weg.
162. **Verhard:** Y-splitsing **rechts** aanhouden, doorgaande weg.
163. **Verhard:** kruising onverharde wegen **rechtdoor**.
164. **Verhard:** T-splitsing –bij bord Le Grand Hard– **rechts**. Lees verder op punt **168**.
165. **Onverhard:** na ± 200 m **links**, onverhard graspad, stijgend.
Bovenop de heuvel heeft u een prachtig uitzicht over Utah Beach, met schuin rechts voor u de witte koepel van het Musée du Débarquement Utah Beach op de plek, waar in juni 1944 bunker WN5 stond.
166. **Onverhard:** op kruising van onverharde wegen bovenop heuvel **rechtdoor**, graspad dalend.
167. **Onverhard:** einde pad **rechts**, verharde weg op.
168. Kruising voorragnsweg (D913) **recht oversteken**, Hartwell Road.
Stenen straatnamenborden, zoals die van Hartwell Road, vindt u alleen achter Utah Beach. De straten zijn vernoemd naar soldaten, die na D-Day gesneuveld zijn door beschietingen vanuit Azeville en Crisbecq.

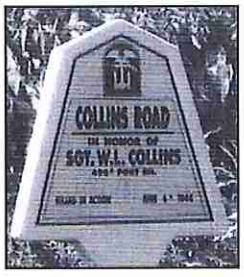

169. Weg doorgaand volgen tot dorpje (Pouppeville).
170. Bij eerste boerderijen, Y-splitsing **rechts** aanhouden.
171. Kruising voorrangsweg (D329) **rechtdoor**, onverhard pad.

ROUTEBESCHRIJVING

172. 1e onverharde pad **links.**
173. **Onverhard:** einde pad **rechts,** verharde weg op. De weg lijkt te eindigen op een rotonde voor een wit huis. Lees verder op punt **177.**
Verhard: einde pad **links,** verharde weg op.
174. **Verhard:** kruising in dorp **rechts.**
175. **Verhard:** kruising **rechtdoor.**
176. **Verhard:** weg met haakse bocht links volgen.
Rechts is een parkeerterrein met plaquette ter herinnering aan de eerste ontmoeting van 4th Infantry Division en mannen van 101st A/B. U bent bij Exit no. 1 van Utah Beach. Lees verder op punt **180.**
177. **Onverhard:** op rotonde **rechts langs hek,** tussen stenen palen door, onverhard pad op, licht dalend.
178. **Onverhard:** pad onder de duinenrij langs volgen.
U rijdt nu in de delta van de rivieren de Vire en de Douve. Veel para's van 101st A/B zijn abusievelijk boven dit gebied gedropt en jammerlijk verdronken.
179. **Onverhard:** einde pad **links** parkeerterrein op en **direct rechts,** verharde weg op, McGowan Road.
Lees informatie bij punt **176.**
180. Doorgaande weg volgen tot het Musée du Débarque-Ment Utah Beach en Café Le Roosevelt.
In het café is een bunker, waarin het eerste US Army radiostation is ingericht na de invasie op Utah Beach. Het radiostation is nog vrijwel intact. U kunt de radiobunker tussen 09.00 en 11.00 en tussen 15.00 en 17.00 uur bezichtigen. Vraag hiervoor naar eigenaar Frank.

Hier eindigt de route Nightdrop 82nd Airborne Division.

VIER GENERAALS IN POUPPEVILLE.

Punt 169: Pouppeville ligt aan het einde van Exit No. 1, één van de uitvalswegen van Utah Beach. Het dorp is bevrijd door 3rd Battalion van 501 PIR, onder leiding van Lieutenant-Colonel Julian J. Ewell.
Op een bepaald moment staat Ewells in het dorp te praten met Major-General Maxwell D. Taylor (Commander 101st Airborne Division), Brigadier-General Tony C. McAuliffe (Artillery Commander 101st Airborne Division) en Lieutenant-Colonel Gerald J. Higgins (Chief of Staff 101st Airborne Division).
Vanwege slechte droppings staat slechts een handjevol para's rondom deze hoge heren. Taylor merkt dan op, dat *"nog nooit in de militaire geschiedenis zo weinigen zijn gecommandeerd door zo velen."*

Lieutenant-Colonel Julian J. Ewell.

Major-General Maxwell D. Taylor

DE DUITSE RADIOPOST

Punt 180: In de vroege ochtend van 6 juni 1944 werd de bunker WN5, direct achter de duinen bij Exit No. 2 van Utah Beach, veroverd. Op de plek van de bunker staat nu het Musée du Débarquement Utah Beach.

In de –als huis vermomde– bunker meer landinwaarts heeft een Duitse radiopost gezeten. De Amerikanen besluiten –na de verovering van dit stuk strand en de duinen– om in de bunker zelf hun eigen radiostation in te richten. De foto laat soldaten zien, die na de landing op het strand en de gevechten uitrusten tegen de bunker.

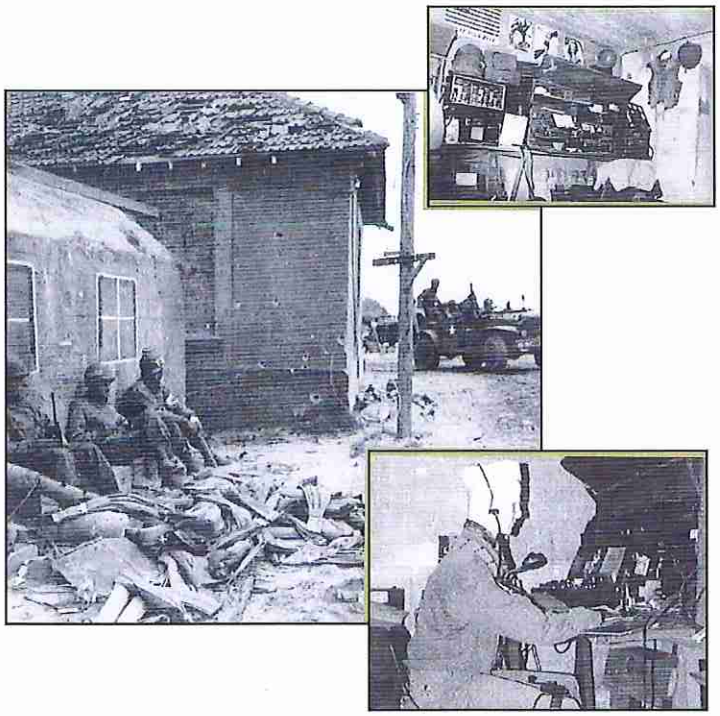

Tegenwoordig zit in het gebouw Café-Brasserie Le Roosevelt. De bunker en het radiostation zijn nog vrijwel intact en vrij compleet ingericht. Het is nu een museum, dat u op aanvraag bij de eigenaar van 't restaurant kunt bezoeken, maar uitsluitend buiten de –vaak drukke– lunchuren.

Wordt vervolgd

Het ontstaan van de 'Commandeur'
50-jarig bestaan Regionale Kortrijk

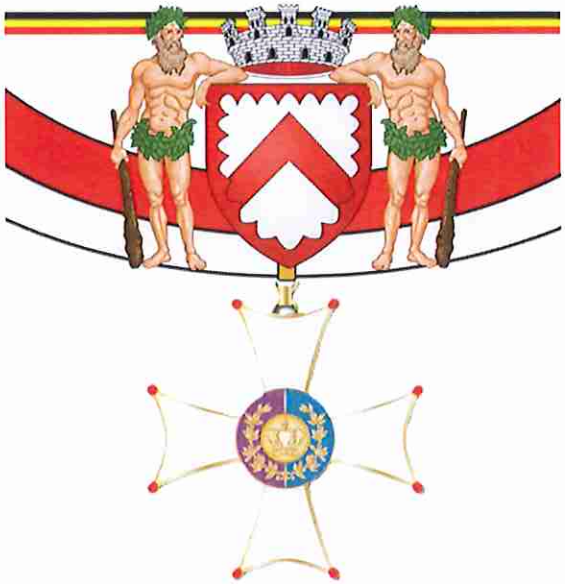

De Commandeursmedaille voor het 50-jarig bestaan van de Regionale Kortrijk is een prachtige onderscheiding die om de nek wordt gedragen en symbool staat voor eer en trouw. Het lint heeft de kleuren van de stad Kortrijk (Ieper, Wallonië en Engeland) en de medaille zelf is een witte ster met rode accenten. Deze medaille, die de drager levenslang mag behouden, is een eerbetoon aan de waardigheid en de verbondenheid met de regio Kortrijk en de waarden van de vereniging.

De medaille heeft de vorm van een achtpuntige ster, waarvan de witte kleur symbool staat voor de neutraliteit van de organisatie. De acht punten van de ster verwijzen naar de acht bestuursleden van de regionale afdeling Kortrijk van de vereniging. Deze bestuursleden zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor de leiding en het bestuur van de afdeling, de ster staat symbool voor hun samenwerking en toewijding aan de gemeenschap.

In het midden van de ster bevindt zich een cirkel, deze keer in de kleuren '*amarant*' en '*blauw*'. Het amarant staat symbool voor het Koningshuis, een teken van de sterke band met de monarchie. De blauwe kleur verwijst naar de veteranen van de Belgische Revolutie van 1830, die vochten voor vrijheid en onafhankelijkheid. Deze kleuren verenigen zowel de koninklijke traditie als de eerbied voor hen die de vrijheid van het land hebben verdedigd.

Binnenin de cirkel prijkt een kroon, die de koninklijke familie en de vorst vertegenwoordigt. Deze kroon herinnert ons eraan dat we trouw zijn aan de monarchie, een symbool van stabiliteit en continuïteit. De kroon straalt waardigheid uit en herinnert elke drager van de medaille aan de plicht en eer om de waarden van het land en de gemeenschap hoog te houden.

Dit ereteken is speciaal ontworpen en vervaardigd ter ere van het 50-jarig bestaan van de Regionale afdeling Kortrijk. Het vormt een blijvend symbool van de halve eeuw waarin de afdeling zich heeft ingezet voor de gemeenschap en de waarden van de vereniging heeft uitgedragen. Deze Commandeursmedaille is dus meer dan een versiersel; het is een symbool van eer, verantwoordelijkheid en de diepgewortelde band met de stad, de regio, het koningshuis en de geschiedenis van België.

Brecht Van der Auwera
Vaandeldrager Regionale Kortrijk

KONINKLIJKE EN MENSLIEVENDE VERENIGING DER DRAGERS VAN ERETEKENS EN MEDAILLES VAN BELGIË

REGIONALE KORTRIJK - KANSELARIJ

'COMMANDEUR' 50-jarig bestaan van de Regionale KORTRIJK

AANVRAAGFORMULIER

Ondergetekende,

NAAM ..... VOORNAAM .....

Woonachtig te : ..... Nr. : .....

Postcode : ..... Stad : ..... Land : .....

E-mailadres : ..... Gsm/Tel : .....

Lid van de K.M.V.D.E.M.B. – Stamnr. : - - / - / - - - - / - / - -

Verzoek om toekenning voor de 'COMMANDEUR' naar aanleiding van het 50-jarig bestaan van de Regionale KORTRIJK

O Ik kies het diploma en de medaille (groot formaat) voor de prijs van 100,00 €

Ik stort het bedrag van ..... € dat overeenkomt met mijn bestelling op de bankrekening …

- IBAN : BE22 7509 0426 1747
- Adres : VERHELLE Kurt
  Kapel ter Bede 28
  8500 KORTRIJK
- Mededeling : NAAM – VOORNAAM – Bestelling 'Commandeur' 50-jaar Regionale Kortrijk

Gedaan te ..... de .....

.....
handtekening

INDIENEN VAN UW AANVRAAG

Lid van de K.M.V.D.E.M.B.

Vul het aanvraagformulier in en bezorg dit via mail aan Jean-Louis Gilson. (zie onderstaande gegevens)

Provinciale Namen – Kanselarij
Contact

E-mail : jean-louis.gilson@outlook.be

Gsm : +32 (0) 477 24 40 16

KRUIS VAN ERKENNING VOOR BEWEZEN DIENSTEN AAN DE NATIE
« DEFENSIE & VEILIGHEID »

DEFENSIE
RIJKSWACHT
POLITIE
BRANDWEER & HULPDIENSTEN
DOUANE
CIVIELE BESCHERMING

Deze eer kan u worden toegekend als u bij één van deze organisaties dient of gediend hebt.

Koninklijke en Menslievende Vereniging der Dragers van Eretekens en Medailles van België

Voor daden van Moed, Zelfopoffering en Menslievendheid

Vaderlandse Vereniging
Zonder winstgevend doel
Ondernemingsnummer: 408 696 434

KONINKLIJKE EN MENSLIEVENDE VERENIGING DER DRAGERS VAN ERETEKENS EN MEDAILLES VAN BELGIË
PROVINCIALE NAMEN - KANSELARIJ

KRUIS VAN ERKENNING VOOR BEWEZEN DIENSTEN AAN DE NATIE
LEGER – RIJKSWACHT – POLITIE – DOUANE – BRANDWEER
CIVIELE BESCHERMING

AANVRAAGFORMULIER

Ondergetekende,

NAAM ..... VOORNAAM .....

Woonachtig te : .... Nr. : .....

Postcode : ..... Stad : ..... Land : .....

E-mailadres : ..... Gsm/Tel : .....

Lid van de K.M.V.D.E.M.B. – JA – Stamnr. : - - / - / - - - - / - / - - NEEN (*)

Verzoek om toekenning voor het Kruis van Erkenning voor bewezen diensten aan de Natie.
Ik heb gediend / Ik ben in dienst bij :

DEFENSIE (Milicien-Actief-Reserve) – **DE RIJKSWACHT** – **DE POLITIE**
DE BRANDWEER (Brand – Noodhulp) – **DE DOUANE**
DE CIVIELE BESCHERMING (*)

O Ik kies het diploma en de medaille (groot formaat) voor de prijs van 35,00 €

O Ik kies het diploma en de medaille (klein formaat) voor de prijs van 25,00 €

O Ik kies het diploma en de medailles (groot + klein formaat) voor de prijs van 60,00 €

O Ik wil graag mijn bestelling via de post ontvangen …
Het diploma en de bestelde medaille(s) : België 10,00 € / Europa 20,00 €

O Ik geef er de voorkeur aan om mijn bestelling persoonlijk bij mij te laten bezorgen.

Ik voeg dit formulier toe …

- - Het (de) document(en) waaruit mijn betrokkenheid bij een of meerdere van de hierboven genoemde organisaties blijkt.

(*) Schrap onnodige vermeldingen / Maak de « O » van uw keuze zwart.

Ik stort het bedrag van ..... € dat overeenkomt met mijn bestelling en eventuele portkosten op de bankrekening …

- IBAN code : BE98 0682 2149 6493
- BIC code : GKCC BEBB
- Adres : K.M.V.D.E.M.B. Provinciale Namen – Kanselarij
- Mededeling : NAAM – VOORNAAM – Bestelling Kruis van Erkenning voor bewezen diensten aan de Natie

Gedaan te ..... de .....

.....
Handtekening

De Groote Oorlog

XXXV.

Het Drama van Leuven.

Na het geweervuur van 25 Augustus, na de klopjacht van 26 Augustus, komt nu het zoogenaamd bombardement. Op Donderdag 27 Augustus, tusschen 9 en 10 uur 's morgens, zeggen de Duitschers tegen 's middags het bombardement van de stad aan. Al de bewoners moeten vertrekken. Let wel, dat men ze niet vrij laat thuis te blijven en het geschut te trotseeren. Ze moeten vertrekken ; zoo luidt de order, en de soldaten zorgen dat die wordt nageleefd. Men moet alles in den steek laten, zelfs de dooden. Het lijk van den heer Keulemans, voorzitter van de handelsrechtbank, op Zondag 23 Oogst overleden, staat een week lang in de rouwkamer te verworden. Het lijk van den deurwaarder Heerenaar, daags te voren gedood, staat gekist op twee stoelen ; het gezin neemt de wijk naar Wilsele. De heer Calonne, postbeambte, verliest zijn vrouw ; hij wikkelt ze haastig in een deken, begraaft ze in zijn tuin en vlucht naar den buiten. De familie Devijver vraagt op de Kommandantur oorlof om bij een geliefd lijk te blijven ; men stuurt een onderofficier en soldaten om ze uit te drijven ; het lijk wordt in de Dijle gegooid en spoelt aan op een aanlegplaats, achter de fabriek van Everaert.

Niets zoo jammerlijk als de uittocht van die bevolking van 42.000 zielen. Het is aangrijpend, 't is om steenen harten te breken. Men moet het hebben gezien, om het zich voor te stellen. De armen pakken inderhaast hun schamel boeltje bijeen, een mondvol leeftocht, hun dierbaarste panden ; moeder de vrouw draagt in de eene hand het voorraadnet en in de andere... de vogelkooi ; vader loopt er achter, met over den schouder een zwaar pak aan 't eind van een stok ; dan de kinderen, met een pakje dat bengelt aan een staak ; dien zij elk aan een uiteind vasthouden ; ten slotte de hond, de weelde aan den berooiden haard, die achteraan dribbelt en den heelen stoet bewaakt.

De rijke gezinnen—onderscheidt men ze nog wel van de andere? — zien er misschien nog zieliger uit : mevrouw heeft wel haar hoed opgezet, maar hij staat scheef, ze heeft de beste spullen aangetrokken, maar ze zitten slordig ; meneer heeft de slipjas aan, maar hij heeft zijn boordje vergeten en de sloffen aangehouden ; geen wisselkleederen, geen verschoongoed ; ze nemen alleen een valiesje mee met hun kostbaarst bezit.

Jonge moeders vluchten met den zuigeling op den arm en de halfgekleede kleuters op hun hielen ; zieken en ouden houden een gedienstigen arm vast of sukkelen voort op krukken ; en dan zijn er de nonnen, sedert een halve eeuw achter slot en de straat ontwend, de oude mannetjes en vrouwtjes uit de godshuizen, de weeskinderen, de eindelooze stoet der misdeelde kinderen onder het geleide der Broeders van Liefde.

Want, willens of onwillens, alle liefdesgestichten moeten ontruimd. Het Sint-Pieters-hospitaal stuurt op bevel al zijne zieken op straat ; alleen de onvervboerbaren worden in de kelders geborgen ; zij, die kunnen loopen, gaan te zamen, met den opperchirurg aan hun spits ; en wie 't vervoer kan trotseeren, wordt op een hondenkar gelegd, of op een stootkar, of op een kruiwagen, of op een thoopgeknutselde berrie. Waar trekken die stakkers heen ? Ze weten het niet. Ze loopen recht aan recht toe. Als men ze nog maar in vrede liet vertrekken. Maar de wegen krielen van soldaten, ze moeten wachtposten langs, sommige doorgangen zijn versperd, en overal worden er gevangenen genomen.

De stad is verlaten ! Het doel is bereikt ! Een bombardement lag immers niet in het plan : men heeft zich vergenoegd met een paar huizen op korten afstand te beschieten, en men beweert dat de geschutbedienende manschappen dronken waren, en "waggelden op hun beenen".

De stad is verlaten : nu kunnen de troepen ongemoeid rooven en brandstichten. Ze doen het naar hartenlust. Wijn, tabak, sigaren, eetwaren, schoeisel, beddelakens, dekens, lijfgoed, alles is welkom. 't Wordt een liederlijke zwelgpartij ; ze doorzoeken de burgershuizen, trappen de kelderdeuren in, drinken buik-sta-bij en gaan dan te keer als zatte veroveraars ; breken de meubels, verbrijzelen 't kristal, vermorzelen 't vaatwerk, maken onbruikbaar wat men niet meedraagt. We hebben een piano gezien, waarvan al de snaren waren doorgesneden. Er zijn zooveel wagens in gebruik, om 't gestolen goed te vervoeren, dat een officier zijn beklag doet, omdat er geen meer overschieten voor den legerdienst. De vernielingswoede houdt zoo aan tot 1 September. Na dien tijd komen er slechts nog alleenstaande, ofschoon nog talrijke, daden van roof en brandstichting voor ; soms vergoelijkt die kommandant von Manteuffel, met het klassieke voorwendsel, dat men geschoten heeft ; vaak wentelt hij de verantwoordelijkheid af en schuift ze op de opwinding en de dronkenschap.

Ondanks het streng verbod, bleef er nochtans een aantal personen ter stede, verborgen al naar 't ging of gevlucht in de ambulancies. Tersluik slaan ze de gebeurtenissen gade, ze geraken vertrouwd met het gevaar, verstouten zich allengs om buiten te komen ; op 1 September treden eenige burgers, die 't St.-Thomas-hospitaal bedienen, in beraad, begeven zich naar de "Kommandantur" en verkrijgen de belofte dat het gewone leven zal worden hersteld.

Hoe is het personeel van 't Sint-Thomas-hospitaal op zijn post gebleven ? Het loont de moeite dat te vertellen. Een lid van het personeel—Dr. Noyons, Hollandsch geneesheer, professor in de physiologie aan de Hoogeschool, die zoo goed als zijn Belgische vakbroeders aan de ambulancie onvergetelijke diensten heeft bewezen—had daags te voren, 26 Oogst een onderhoud

gehad met majoor von Manteuffel. Daar zijn huis brandde, had hij als buitenlander, bij den majoor krachtig geprotesteerd en tevens een vrijgeleide gevraagd voor zijn vrouw. De majoor had ten slotte gezegd :

"Wel, laat mevrouw te Leuven blijven. Op mijn woord van eer, er zal Leuven geen leed meer geschieden."

's Anderendaags, 27 Augustus, om 9 uur des morgens, kwam men in de buurt van het Sint-Thomas-ambulancie het bericht afkondigen, waarbij ieder het bevel kreeg de stad, die des middags zou gebombardeerd worden, te verlaten. In hun heelmeesterkiel begaven zich Dr. Paul Debaissieux en Dr. Noyons naar majoor von Manteuffel.

Ze herinnerden hem zijne beloften van daags te voren, brachten hem onder de oogen hoe onrechtvaardig het was een open stad en hospitalen te beschieten. Ze hielden hem voor dat het onmogelijk was met de 160 gewonden uit de ambulancie te vertrekken, en verzochten hem de gebouwen die onder de hoede van het Roode Kruis stonden te sparen. De majoor begon te aarzelen en leidde ze tot den officier, die met de beschieting was belast. Deze, Schweder met name, betoogde dat hij zijn geschut voor 't stadhuis zou opstellen, dat hij de Brusselsche- en de Mechelschestraat zou slechten, en daarna, van aan het station, de rest van de stad.

"We moeten de baan vrij maken naar Herent", was zijn besluit.

De dokters deden opmerken, dat het daarvoor geenszins noodzakelijk was de stad te bombardeeren. Daarop liet de officier zich op de kaart den weg naar Herent aanduiden. Terloops wezen de dokters hem de straten waar zich de voornaamste Roode-Kruis-inrichtingen bevonden ; op een plattegrond merkte men met rood krijt al de instellingen die onder de hoede zouden blijven van de Geneefsche Konventie ; ten slotte werd afgesproken, dat, zoo de ambulancie niet beliefde op te breken, ze dit deed op eigen risiko.

Ondertusschen was aan de inwoners van de Sint-Thomas-ambulancie het bevel geboodschapt zich naar 't station te begeven. De bestuurders, Mgr. Deploige en Kan. Thiéry, verklaarden daarop dat ze in geen geval zouden gaan en de gewonden niet zouden overlaten aan hun lot. Verpleegsters, beheerders, dokters, dragers, ze bleven allemaal zonder aarzelen op hun post. Vluchtelingen, die de gastvrijheid van 't Sint-Thomas-hospitaal genoten, lieten zich door de bestuurders overreden en bleven ook. 't Is uit het personeel van 't Sint-Thomas-hospitaal, dat de mannen werden geworven die op 1 september overgingen tot den beslissenden stap en tot Maart 1915 het beheer der stad Leuven op zich zouden nemen.

Gevangenen hebben de bierwagens van Artois en La Vignette zien aankomen, volgeladen met boter, likeuren, wijn, champagne, tabak, sigaren, blikjes, konfituren, koloniale waren..., ze hebben zelfs een karretje nieuwe schoenen zien aankomen, die de soldaten onder elkaar hebben verdeeld.

Te Heverlee—gemeente buiten de Naamsche poort, voor drievierden 't eigendom van 'n Pruis, den hertog van Arenberg, en waarschijnlijk daarom haast in haar geheel gespaard—brengen twee Duitsche wagens en de handkar van bakker Aerts, met soldaten bespannen, een hoop buit naar 't station en laden die op waggons : kisten sigaren, muziekinstrumenten, ellegoederen en hoofdbekleeding. Dit gebeurt tusschen 27 en 29 Oogst, bij klaren dag, herhaaldelijk. De getuige voegt er bij :

"De geleiders zijn dronken of aangeschoten. Bij een der ritten heeft een officier een mandoline onder den arm. Het vervoer gaat ook des nachts door."

Al de gegoede huizen van Leuven, al de welgevulde winkels zijn leeggehaald. 's Vrijdags staan er op 't Stationsplein vijf of zes groote verhuiswagens vol netjes ingepakte meubelen. Denzelfden dag is er op de spoorwegkade een stapeling te zien van de meest verschillende voorwerpen : tafels, stoelen, zetels, kanapees, spiegelkasten, pendulen, bonten, schouwgarnituren, bronzen, beddegoed en dekens. Waar is dit alles heengegaan ?

Toen we, begin September, naar onze haardsteden terugkeerden hebben we allen bevonden, dat er niet enkel wijn of wollen dekens, maar ook meubels en voorwerpen van waarde waren verdwenen, en dat men moedwillig had beschadigd wat men niet had kunnen meenemen. Deze feiten zijn feiten, en geen ontkenning kan ze wegcijferen. En dan is er een getuige, dien de Duitschers onmogelijk kunnen afwijzen : von Manteuffel, de plaatselijke kommandant. Die man heeft op 1 September beloofd de orde te herstellen, maar hij is zijne soldaten niet meer meester ; de plundergewoonte heeft wortel geschoten en hij kan ze niet meer uitroeien ; de versche troepen die de verwoeste stad betreden, achten alles geoorloofd en rooven maar raak. Om aan de strooperij 'n einde te maken, laat hij op 9 September een waarschuwing aanplakken, die een openbare bekentenis is : het plunderen, dat eerst werd bevolen en later geduld, wordt nu eindelijk verboden.

Wat wordt er tijdens het geplunder van de ongelukkige bevolking die uit Leuven is verdreven ? Alleen de bewoners die de Naamsche poort en de Perkpoort zijn uitgetrokken, zijn ongemoeid gebleven. Al de anderen hebben last gehad. De kolon, die den weg naar Tienen is ingeslagen, ziet zich den toegang tot deze stad versperd. Anderzijds verbiedt men haar naar de omliggende dorpen te gaan, en men laat haar evenmin toe op den steenweg te blijven staan, omdat die vrij moet blijven voor de troepen. Wat gedaan ? Al die menschen staan daar radeloos, de eenen stilzwijgend aan den kant van den weg, de andere weenend, drukdoend of smeekend ; de officieren loopen te parlasanten. Eindelijk komt er een halve schikking tot stand ; de vluchtelingen mogen Tienen binnen, doch voor één nacht maar, daarna zal men verder zien. De afstand van Leuven tot Tienen is 18 kilometer ; de meest bevoorrechten hadden 8 uur noodig om dien weg af te leggen, zoo talrijk waren de opgeworpen hindernissen. 't Was soms weerzinwekkend.

In zijn "Belgique martyre" vertelt Pierre Nothomb, o.a. :

"Elf priesters en kloosterlingen, waaronder pater De Clerck, rektor van Scheut, kanunniken Noël en Le-

maire, hoogleeraars, EE. HH. Neyens en Tielemans, onderscheidenlijk pastoor en oud-pastoor van Sint-Jozef, worden aangehouden en opgesloten in een wrakke boerenschuur. Iedere maal dat de soldaten een nieuwen gevangene de schuur in duwen, kondigen ze hem aan : "Nog een varken voor den stal". Ze schimpen en dreigen met woord en gebaar. Ze snuffelen hun kostgangers af, en als volleerde bandieten ontrooven ze den pastoor van Sint-Jozef 6.000 frank en den oud-pastoor 5.000 frank. Deze roof is met zekerheid vastgesteld en erkend. Want in de eerste maanden van 1915 hebben de Duitschers, om de door "La Belgique martyre" aangeklaagde feiten te toetsen, een onderzoek ingesteld. De priester en kloosterlingen hebben zich naar Loevenjoel moeten begeven, en in de schuur waarin ze hadden vastgezeten, het gebeurde nagebootst. Ze slaagden erin den rechter van den diefstal te overtuigen. In Augustus 1915 heeft von Bissing aan de beide geestelijken de ontstolen som teruggegeven."

Te Blauwput, tien minuten van 't station van Leuven, heeft men drie leerbroeders, drie Broeders van Barmhartigheid, tegen den muur van hun school geplaatst, haast vlak over een groep vrouwen en kinderen, die, mey opgestoken armen, aan den overkant toezagen ; de soldaten hebben hun schapulier afgerukt en hen schaamteloos beleedigd. Een voorbijgaand officier maakte aan dit beestenvermaak, met een "Das nicht !" een einde.

Den 27n Oogst is waarlijk de dag geweest van het martelaarschap der priesters en kloosterlingen.

Laten wij hier de getuigenis aanhalen van pater Schill, der Societeit Jesu. Hij was slachtoffer van de onwaardige behandeling en ooggetuige van een terechtstelling.

Deze getuige verklaarde aan de officieele Kommissie van Onderzoek het volgende :

"Op 27 Augustus, om 8 uur, terwijl ik bezig was mijne kamer in orde te brengen, klonk een stem door den gang :

"Allen naar buiten ! Binnen een uur moet de stad ontruimd zijn !"

Een half uur later sloegen wij den weg naar Brussel in. 't Was een hartverscheurend schouwspel ; massa's menschen gingen en stroomden de stad uit, deze met pakken bij zich, genen zonder iets anders dan de kleederen die zij aan 't lijf hadden, anderen wederom, zieken en kleine kinderen meedragend ; ikzelf droeg een klein knaapje met bloote voetjes.

Van tijd tot tijd kwamen wij Duitsche wachtposten tegen, en als wij hen naderden met opgeheven handen en zakdoeken zwaaiend, dan bejegenden zij ons met de beleedigende woorden :

"Schweinepriester ! Halunken !" (Zwijnen van priesters ! Schurken !) "Gij stookt de menschen op om op ons te schieten ! Das sind die Richtigen !"

Andere soldaten verontschuldigden zich :

"Die Unschuldigen müssen mit den Schuldigen leiden !" (De onschuldigen moeten lijden met de schuldigen!

Na een vermoeiende tocht van twee uren, en na gezond en wel vele voorposten te zijn voorbijgetrokken, bereikten wij eindelijk Tervueren. Wij verheugden ons echter wat al te spoedig ; eensklaps vielen wij in handen van een aantal soldaten, die ons den weg versperden. Zij namen ons gevangen en gaven ons bevel onze zakken te ledigen en den inhoud op den grond te leggen, in het slijk. Wij werden allen op een rij geplaatst, terwijl de soldaten voor ons stonden en ons de gebruikelijke scheldwoorden toeriepen : "Schweinen !", enz....

De officier had hun bevolen, zich op een afstand te houden, maar nauwelijks had hij hun den rug toegekeerd of zij wierpen zich op ons. De officier keerde zich tegen hen, revolver in de hand. Vervolgens werden wij aan den lijve onderzocht. Ik maakte het bovenste gedeelte van mijn toog los, in de meening dat dit voldoende zou zijn, maar de soldaat rukte ze met geweld open, van boven naar beneden, zoodat op één na al de knoopen er af vlogen. Terwijl hij mij betastte, trachtte hij een patroon in een mijner zakken te schuiven, maar gelukkig zag pater X....de poging en waarschuwde den officier. Ik weet niet of de soldaat gestraft werd.

Toen het onderzoek was afgeloopen, werden wij allen geleid naar een veld langs den weg, en men liet ons neerzitten in het natte gras, terwijl de soldaten de wacht betrokken. Wij bleven daar ongeveer één uur, terwijl geestelijken, priesters en kloosterzusters bij ons gevoegd werden, naargelang zij van Leuven aankwamen. Daarop plaatste men ons in twee rijen, langs een heg, die door het land liep ; men had gezegd dat men ons ging doodschieten, en daarom hingen wij onze rozenkrans om den hals, namen ons kruis in de hand en ontvingen de absolutie van een priester.

Twee kerels van ongunstig uiterlijk hadden zich bij ons gevoegd, ik weet niet hoe. Toen echter een onzer den officier vroeg, wat er ging gebeuren, stelde hij ons gerust en zeide, dat wij niets te vreezen hadden. Wij werden toen verdeeld in groepen van twintig ; mijn groep werd achter een heg geplaatst, in het ander gedeelte van het veld, onder bewaking van een fatsoenlijken en goeden soldaat, die eenigen onder ons toestond zich voor een oogenblik te verwijderen. Maar nauwelijks had de officier dit gezien, of hij kwam haastig aangesneld, revolver in de hand, en ging te keer tegen den soldaat in heftige bewoordingen :

"Wat heb ik u gezegd ? Als één enkele zich beweegt, zal hij worden doodgeschoten. Is dat de wijze waarop gij mijn bevelen gehoorzaamt ?"

De soldaat was verontwaardigd, en zonder één woord te spreken staarde hij den officier vlak in de oogen. Ik stond dichtbij en woonde het geheele tooneel bij.

Na eenigen tijd, ik vergeet hoe lang, zagen wij pater Dupierreux naar ons toekomen, tusschen twee soldaten, terwijl een derde volgde met een papier in de hand. Deze laatste vroeg, aan wien dit schrift behoorde ; pater Dupierreux zeide dat het van hem was ; daar de soldaat een tolk vroeg, werd ik aangewezen.

Maar wat zei ik ? De pater had een groot kruis gemaakt met krijt, op den rug ; hij hield zijn kruisbeeld in de hand en bleef er met de oogen gestadig op gevestigd.

De soldaat bood mij het papier aan en de officier

zeide:

"Let op ! Gij zult het papier eerst lezen in het Fransch en dan vertalen in het Duitsch. Als gij een woord weglaat of toevoegt, zult gij worden doodgeschoten met hem."

Mijn hart klopte geweldig ; de arme pater was reeds veroordeeld ! Wat te doen ? Indien ik weigerde het papier te lezen, zouden er twee slachtoffers zijn ; indien ik het las, zou de pater op staande voet worden doodgeschoten ! De inhoud der aanteekeningen, was als volgt : "De Duitschers zijn België binnen gevallen te vuur en te zwaard ; deze horde van barbaren heeft het geheele land verwoest. Toen Omar de boekerijen van Alexandrië had verwoest, geloofde niemand dat zulk een daad van vandalisme ooit zou kunnen herhaald worden. Zij werd herhaald te Leuven ; de boekerij is vernield. Dat id de "germanische Kultur" waarop zij zich zoo trots beroemden !"

Terwijl ik deze woorden las, onderbrak de officier mij :

"Genug, ab !" (Genoeg.)

En toen eenigen trachtten hem te bedaren, riep hij uit :

"Kein Wort mehr !" (Geen woord meer.)

Toen vroeg de pater, die kalm en met volkomen koelbloedigheid naar de lezing geluisterd had, de absolutie te mogen ontvangen. Dit werd den officier duidelijk gemaakt, die zijn toestemming gaf. Na zijn biecht stond de pater op.

De officier gaf het bevel :

"Vorwaerts vor die Front !"

Zonder een oogenblik te aarzelen stapte de pater voort, de oogen gevestigd op het kruisbeeld. Ongeveer 15 meter van ons af, bleef de pater staan, op bevel van den officier. Toen werden vier soldaten geroepen, die zich plaatsten tusschen het slachtoffer en ons. Het bevel klonk :

"Legt an ! Feuer !"

Wij hoorden slechts één knal ; de pater viel op den rug ; een laatste huivering voer door zijn armen. Toen beval men de toeschouwers zich om te keeren : onder hen bevond zich de tweelingbroeder van het slachtoffer. De officier bukte zich over het lijk en loste zijn revolver in het oor ; de kogel kwam uit door het oog.

De officier liet mij vervolgens de volgende bekendmaking vertalen :

"Gij gaat nu met ons mede in onze wagens. Als wij een dorp bereiken, zal men twee of drie uwer uitkiezen, om den burgemeester te gaan waarschuwen, dat hij verantwoordelijk is voor het gedrag zijner lieden. Indien een geweerschot wordt afgevuurd uit een huis, zal het geheele dorp worden in brand gestoken ; gij zult worden doodgeschoten, en de inwoners met u."

Daarop bestegen wij de wagens en trachtten wij een plaats te vinden om ons neer te zetten tusschen de planken, zakken graan, enz.... Wij hadden onder ons, Mgr. Ladeuze, rektor van de Universiteit van Leuven, en Mgr. De Becker, voorzitter van 't Amerikaansch Seminarie. Toen wij Brussel doortrokken, verzamelde een angstige menigte zich op de lanen, zich afvragend wat dit alles beteekende. Eerst om 8 uur in den avond werden wij vrijgelaten, dank aan de tusschenkomst van den Pater Provinciaal."

Een tweede groep geestelijken, waaronder kanunnik Noblesse, bestuurder van het St.-Norbertuskollege van Leuven, twee zusters van den Goeden Herder, en twee weesmeisjes, moesten naast een munitie-konvooi loopen, de mannen tot Brussel toe.

Andere groepen, waartoe de rektor der Hoogeschool, leeraars, Mgr. Cauwenbergh, onder-rektor der Hoogeschool, enz.... behoorden, werden eveneens door ruwe soldaten rondgevoerd, naar Tervueren, Halle, Brussel, en herhaaldelijk met den dood bedreigd.

Er kwam geen eind aan, wilden we al den smaad beschrijven waarmee men de priesters en kloosterlingen in die tragische week heeft bejegend. En in al die avonturen weet men niet wat het wint : de galgenbergsche paljasserij of de verfijnde wreedheid.

Nog één feit om de reeks te sluiten. Wij kiezen het uit duizend :

Op 27 Oogst, in den voormiddag, marcheert Eerw. Heer Pieter Destrijcker, onder-rektor van 't Amerikaansch Kollege van Leuven, voorzien van een vrijgeleide, onderteekend door den plaatselijken kommandant, op den steenweg naar Aarschot. Om 13.30 uur ontmoet hij in de buurt van Rotselaer een troep soldaten, die al een groot aantal burgers heeft aangehouden. Hij haalt zijn papieren tevoorschijn, maar de soldaten willen ze niet inzien, hij moet bij de gevangenen. Men scheidt de mannen van de vrouwen; dezen worden verderop gejaagd en de mannen opgesteld in een weiland. Na een uur wachtens besluit men de mannen terug naar Leuven te brengen. Onderweg worden de gevangenen overvloedig uitgescholden, en hun aantal wordt vermeerderd met al de burgers die men gaandeweg tegenkomt. Op de Groote Markt zijn ze met 250. Men schildert een uur lang voor 't stadhuis. Vandaar gaat het naar 't station; daar, op de spoorlijnen, alweer twee uren wachtens. Omstreeks 8 ure 's avonds duwt men den heelen hoop in beestenwaggons. Eenige ogenblikken later : "Eruit ! Armen omhoog !" en op bevel van een officier worden de stakkers zoo stevig met koperdraad aan elkaar gebonden, dat ze zich niet roeren kunnen. Er wordt hun bevolen den heelen nacht rechtop te blijven :

"Zoo er één is, die tracht los te komen of zich neer te zetten, ge krijgt allen den kogel."

Ze bleven dus heel den nacht in hun kwellende

houding. Tegen den morgen, (Vrijdag 28 Augustus), zien ze de soldaten een "armen priester" voor Van de Weyer's standbeeld sleuren : men schiet hem neer op armslengte. Daarna worden ze zelf op een rij geplaatst, als om op hun beurt den kogel te krijgen. De soldaten brengen alvast handkarren, "om de lijken weg te voeren", zeggen ze. De gevangenen zijn overtuigd, dat hun laatste uur geslagen is en de priester spreekt over zijn lotgenooten de woorden der gezamenlijke vrijspreking : "ego vos absolvo a peccatis vestris. In nomine...."

Om 5 uur weerklinkt een schot, gevolgd door een onderhouden vuur. De adjudant roept :

"Wij zijn alweer door vrijschutters omringd !"

Men brengt drie gekwetste Duitsche soldaten, en de priester hoort duidelijk een onder-officier zeggen :

"Die dummen Kerle haben wieder auf einander geschossen !"

Om 7 uur wordt Eerw. Heer Destrijcker losgemaakt en naar de wachtzaal geleid, waar hij den dag doorbrengt ten prooi aan de schimpwoorden en dreigementen der soldaten, die ieder oogenblik langs trekken ; alleen een adjudant ontfermt zich medelijdend over hem. Maar 's avonds, terwijl hij hem wat eten verschaft, zegt hij hem :

"Dit is de laatste maal dat ge te eten krijgt."

De geestelijke brengt ook nog den nacht van Vrijdag op Zaterdag in de wachtkamer door. Op Zaterdag 29 Oogst, in de vroegte, wordt hij voorgoed in vrijheid gesteld.

Volgens het zooeven vertelde, is er dus op Vrijdag 28 Oogst, in den vroegen ochtend, "een armen priester" voor Van de Weyer's standbeeld doodgeschoten. Die arme priester was Eerw. H. Hippoliet Van Bladel, pastoor van Herent. Zijn lijk is teruggevonden bij de ontgravingen in Januari 1915. Die 71-jarige grijsaard werd aangehouden den 26n Oogst 1914, onder omstandigheden die hem den eerbied en de bescherming van ieder menschelijk wezen zouden hebben verzekerd.

Ziende hoe zijn dorp werd in brand gestoken en het bloed van zijn parochianen vergoten, was de goede man genade komen afsmeeken voor zijn kudde.

"Als ze iets hebben misdaan", zei hij, smeekend voor de voeten van de officieren kruipend, "vraag ik voor hen vergiffenis en bezweer u ze te sparen."

Deze ontmoedige barmhartige gang baatte tot niets... behalve dat hij den Duitschen toorn op zijn eigen persoon trok. Men zond hem naar zijn pastorie terug, en kwam hem kort daarop in hechtenis nemen. Toen begon voor hem een smartelijke pelgrimstocht door de dorpen van de streek. Donderdags vinden we hem met honderden gevangenen opgesloten in de kerk van Rotselaar. Hij spreekt hun kalmte en gelatenheid. Hij neemt plaats in den biechtstoel en verricht zijn laatste priesterwerk. Daar, in den biechtstoel komt een officier de rollen omkeeren en neemt een verhoor af, dat waarschijnlijk over zijn lot besliste.

Deze feiten zijn alom bekend. Ik vind ze nauwkeurig opgeteekend in het relaas van een getuige die mede heeft gevangen gezeten in de kerk van Rotselaar. Zijn kolon werd Donderdags des avonds naar Leuven geleid en Vrijdags 's morgens naar Keulen vervoerd.

Omdat pastoor Van Bladel daarmede was meegekomen tot Leuven, heeft men lang gemeend dat hij ook naar Duitschland was verzonden en aldaar gestorven. Dit vermoeden werd echter geschokt door twee feiten ; de opsporingen in Duitschland bleven zonder gevolg, en anderzijds kon men te Leuven maar geen naam ontdekken voor den "armen priester", die men den 28n Oogst, op het Stationsplein, voor het gedenkteeken van Van de Weyer, had zien terechtstellen. Het geheim werd pas ontsluierd bij de ontgravingen in Januari 1915. Eerw. Heer Van Bladel is goed-en-wel vermoord, na drie dagen te zijn mishandeld. Laten we bekennen, dat men een vrijschutter met de wapens in de hand, of een priester met de opruiende rede op de lippen, niet aldus pleegt te bejegenen : die doodt men ter plaatse en zonder verwijl.

* * *

De Duitschers hebben hun gewelddaden te Leuven willen rechtvaardigen. Hun leugens zijn door de zorgen onzer regeering schitterend weerlegd. Men leze daarover het "Antwoord op het Duitsche Witboek van 10 Mei 1915".

Verscheidene malen hebben wij het ongelukkige Leuven bezocht. Een tooneel willen we hier aanhalen.

't Was in de ruïne der Bibliotheek.

President Wilson bezocht ons land en begaf zich ook naar Leuven. Eerst werd hij op het stadhuis ontvangen. Dan ging hij met onzen Koning, mevrouw Wilson, onze Koningin en mejuffer Wilson naar de verbrandde halle. En daar, tusschen de geblakerde muren, waarboven de hemel zich welfde, begroetten hem de rektor en de hoogleeraars, en reikte men hem het diploma over van dokter in de rechten.

't Was een grootsch oogenblik. 't Was een dier uren, waarin we weer gevoelden de zege van het recht. Wat was er over gebleven van Duitschland's laster en leugens, en wat van zijn geweld ?

De plechtigheid greep ook Wilson aan, in wiens rede ontroering trilde.

Wordt vervolgd